

FÖRSVARSKOTTETS BETÄNKANDE 3/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om frivilligt försvar och vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 10 oktober 2006 en proposition med förslag till lag om frivilligt försvar och vissa lagar som har samband med den (RP 172/2006 rd) till försvarsutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (GrUU 52/2006 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- försvarsminister Seppo Kääriäinen
- försvarsmaktens kommendör, amiral Juhani Kaskeala
- lagstiftningsdirektör Seppo Kipinoinen och avdelningschef Pauli Järvenpää, försvarsmi-
nisteriet
- f.d. biträdande justitiekansler, vicehäradshöv-
ding Jukka Pasanen
- referendarieråd Raino Marttunen, riksdagens
justitieombudsmans kansli
- överinspektör Lauri Vuorivirta, dataombuds-
mannens byrå
- enhetsdirektör Kimmo Lähdevirta, utrikesmi-
nisteriet
- specialmedarbetare Kirsi Neiglick, justitiemi-
nisteriet
- avdelningschef, överste Jorma Jokisalo, Hu-
vudstaben

- stabschef, brigadgeneral Antti Lankinen, Sta-
ben för östra försvarsområdet
- kommendör, överste Leo Puustinen, Staben
för Kuopio militärlän
- militärjurist Jouni Honkala, Marinstaben
- räddningsöverinspektör Roland Karlsson,
Västra Finlands länsstyrelse
- överste Aapo Cederberg, Delegationen för fri-
villigt försvarsarbete
- verksamhetsledare Pekka Majuri, Försvarsut-
bildning rf
- generalsekreterare Heli Santala, planerings-
kommissionen för försvarsinformation
- generalsekreterare Pekka Rapila, Kadettikun-
ta ry
- organisationssekreterare Pekka Alhovaara,
Maanpuolustuksen henkilökuntaliitto MPHL
ry
- jurist Kai Ahotupa, Försvarsgillenas förbund
rf
- vice ordförande Anneli Järvinen, Maanpuo-
lustusnaisten Liitto ry
- verksamhetsledare Olli Nyberg, Reservistför-
bundet – Reservunderofficersförbundet ry
- generalsekreterare Karoliina Hofmann, sty-
relseordförande Tarja Kiira och Eva Lind-
blad, Soldathemsförbundet
- verksamhetsledare Janne Kosonen, Finlands
Reservofficersförbund
- ordförande Isto Kujala, Finlands Avtals-
brandkårers Förbund rf
- ordförande Kaarina Dromberg, Maanpuolus-
tusnaisten Liitto ry

- generalsekreterare Lotta Mertsalmi, Kvinnornas Beredskapsförbund rf
- verksamhetsledare Veikko Luomi och organisationssekreterare Arto Pulkki, Helsingfors Reservofficersdistrikt rf
- beredskapschef Jori Nordström, Finlands Sjöräddningssällskap rf
- beredskapsplanerare Merja Rapeli, Finlands Röda Kors
- ordförande Kalevi Suomela, Finlands Fredsförbund — förening för FN
- verksamhetsledare Teemu Matinpuro, Fredskämparna i Finland rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av
— Officersförbundet
— Finlands Jägarförbund ry.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att en lag om frivilligt försvar ska stiftas. För närvarande ingår bestämmelser om denna verksamhet i lagen om försvarsmakten. År 1994 fick lagen en ny bestämmelse som föreskriver att försvarsmakten har till uppgift att stödja den frivilliga försvarsutbildningen. Den expanderande frivilligverksamheten och omstruktureringen av försvarsmakten förutsätter att bestämmelser om saken utfärdas genom lag i större omfattning än nu.

Enligt förslaget införs bestämmelser om ledningen av och tillsynen över frivilligverksamheten samt om samarbetet mellan aktörerna. De frågor som hör samman med ledningen och övervakningen av frivilligverksamheten samt det sätt på vilket aktörernas ansvar organiseras är viktiga för samhället. I de föreslagna bestämmelserna om organisationen lyfter man därför fram de uppgifter som hör till försvarsförvaltningens myndigheter samt ställningen för delegationen för frivilligt försvar.

Den nuvarande föreningen Försvarsutbildning rf föreslås bli en offentligrättslig förening. Försvarsorganisationernas samarbete med försvarsförvaltningen ska ske via Försvarsutbildningsföreningen. Lagen har bestämmelser om Försvarsutbildningsföreningens offentliga förvaltningsuppgifter, medlemmar, organ och finansiering samt om organiseringen av verksamheten.

Huvudvikten ligger på regleringen av den frivilliga försvarsutbildningen. De tidigare bestämmelserna i värnpliktslagen om försvarsmaktens frivilliga övningar förs in i den föreslagna

lagen. Försvarsutbildningsföreningen föreslås kunna ordna militär utbildning på uppdrag av försvarsmakten. Kvinnorna avses få bättre möjligheter att delta i det frivilliga försvaret. Kvinnor som inte fullgjort militärtjänst föreslås kunna delta i frivilliga övningar som ordnas av försvarsmakten, i uppgifter som kräver specialkompetens och som stöder det militära försvaret. Det föreslås bli möjligt att reservera kvinnor för och placera kvinnor i uppgifter enligt försvarsmaktens krigstida sammansättning.

För försvarsmakten skapas ett förbindelse-system för frivilliga. Försvarsmakten föreslås kunna anlita dem som avgett förbindelse för handräkningsuppgifter där försvarsmakten bistår polisen eller i räddningsuppgifter. I den föreslagna lagen finns bestämmelser om förmåner och skyldigheter för dem som deltar i frivilligverksamheten samt om registreringen av dem som avgett förbindelse.

Propositionen omfattar också förslag till ändring av nio andra lagar. Till lagen om försvarsmakten fogas explicita bestämmelser om landskapstrupperna, som avses bestå av frivilliga värnpliktiga som hör till reserven och andra personer som avgett förbindelse till försvarsmakten. Dessutom föreslås ändringar i gränsbevakningslagen, lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor, lagen om försvarsmaktens handräkning till polisen, polislagen, lagen om olycksfall i militärtjänst, arbetarskyddslagen, strafflagen och lagen om fördelningen av åligganden mellan justitiekanslern i statsrådet och riksdagens

justitieombudsman för att den föreslagna lagen ska kunna beaktas i dessa lagar.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2008. De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2008.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet förslaget nödvändigt och lämpligt. Allmänhetens intresse för frivilligt försvar är en stor resurs för samhället. Det är viktigt att beakta både för samhället och de frivilliga själva. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Den föreslagna lagen om frivilligt försvar är ett av de tre lagförslag om försvarsförvaltningen som regeringen lämnade till riksdagen hösten 2006. Tillsammans med lagen om försvarsmakten och värnpliktslagen utgör de tre lagförslagen en reform som moderniserar den viktigaste lagstiftningen om försvaret. Alla dessa lagar avses träda i kraft den 1 januari 2008. Enligt uppgifter till utskottet kan propositionen genomföras inom ramen för de nuvarande anslagen till försvarsministeriets förvaltningsområde och statsrådets rambeslut om statsfinanserna 2007—2011. Propositionen hänför sig till budgeten för 2008.

Det frivilliga försvarsarbetet i Finland

Enligt Parisfreden 1947 fick Finland inte ge personer som inte hörde till försvaret eller gränsbevakningen någon som helst militär utbildning. Begränsningarna i fredsfördraget upphörde att gälla 1990 och redan samma år startade försvarsorganisationerna frivillig försvarsutbildning för allmänheten. År 1994 fick försvarsmakten genom lag i uppgift att stödja den frivilliga försvarsutbildningen.

År 1993 bildades Försvarsutbildning rf. Bakom den stod ett flertal organisationer och föreningen har i uppgift att tillhandahålla frivillig försvarsutbildning. På 1990-talet och i början av 2000-talet utredde ett flertal arbetsgrupper inom försvarsförvaltningen det frivilliga försvarsarbe-

tet. Också i de säkerhets- och försvarspolitiska redogörelserna 1997, 2001 och 2004 behandlades det frivilliga försvaret.

I den säkerhets- och försvarspolitiska redogörelsen från 2004 sägs det att det frivilliga försvaret som är ett komplement till det militära försvaret måste omorganiseras för att vara ett stöd i myndigheternas verksamhet på alla plan. Vidare skulle statsrådet ta ställning till om det behövs en lag om frivilligt försvar.

I betänkandet (FsUB 1/2004 rd) om redogörelsen såg försvarsutskottet ett tydligt behov av en särskild lag om frivilligt försvar och ansåg att Försvarsutbildning rf bör bli en offentligrättslig organisation med principerna för förvaltning och verksamhet inskrivna i lag. Samtidigt som det frivilliga försvaret utvecklas behövs det strukturer som garanterar adekvat parlamentarisk kontroll, framhöll utskottet också i sitt betänkande. Dessutom ville utskottet förbättra kvinnornas roll och ge kvinnor större möjligheter i det frivilliga försvarsarbetet.

De viktigaste begreppen

Definitionerna på frivilligt försvar respektive försvarsutbildning. En del av begreppen i lagförslaget är otydliga och inkonsekventa på vissa punkter. Framför allt de begrepp som spelar en stor roll för tillämpningen är problematiska. Bland dem märks definitionerna på frivilligt försvar och militär utbildning.

Enligt uppgifter till utskottet härstammar definitionen på frivilligt försvar från en arbetsgrupp som tillsattes av försvarsministeriet 2002. Också i övrigt bygger propositionen i mångt och mycket på förslagen från gruppen. Arbetsgruppen definierade *frivilligt försvar* på följande sätt: "Verksamhet som genom lag stöds av myndigheterna och frivilligt utförs av organisationer och

enskilda medborgare för försvarets bästa. I verksamheten ingår frivilligt försvarsarbete, frivillig försvarsverksamhet och frivillig försvarsutbildning" (övers.). *Frivillig försvarsutbildning* definierades av arbetsgruppen på följande sätt: "Verksamhet som styrs och stöds av myndigheterna och avser att förbättra förvaltningarnas och medborgarnas beredskap att klara av olika typer av störningar och utomordentliga förhållanden" (övers.).

Vid utfrågningen av de sakkunniga kom det fram att en del andra aktörer än de som arbetar med militär säkerhet, till exempel avtalsbrandkårearna, anser att definitionen av frivilligt försvar leder till att all frivillig verksamhet bland allmänheten som gäller området säkerhet kan tolkas som frivilligt försvarsarbete. Vidare anser samma aktörer att definitionen på frivillig försvarsutbildning innefattar all utbildning och övning inför störningar och utomordentliga förhållanden.

Försvarsutskottet påpekar att förslaget inte kommer att inverka på hur någon annan frivillig verksamhet som kompletterar den allmänna säkerheten än den militära frivilligverksamheten är ordnad och organiserad i Finland. Vidare hänvisar utskottet till inkommen utredning och framhåller att de föreslagna åtgärderna inte påverkar arbetsfördelningen eller ansvarsfördelningen mellan de militära myndigheterna å ena sidan och polis-, gräns- eller räddningsmyndigheterna å andra sidan.

Reservistorganisationerna lyfte fram en annan problematisk dimension med definitionen på frivilligt försvar. Definitionen får inte resultera i att det frivilliga försvarsarbetet inom försvarsorganisationerna begränsas. Vidare påpekade reservistorganisationerna att försvarsförvaltningen har ett uppenbart intresse av att styra och övervaka den militära utbildning som ingår i det frivilliga försvaret. Däremot består försvarsorganisationernas övriga frivilliga försvarsverksamhet huvudsakligen av fri medborgarverksamhet som ordnas av föreningar som är underställda föreningslagen. Försvarsförvaltningen har inget särskilt intresse eller över lag resurser att övervaka den verksamheten. Försvarsutskot-

tet håller med reservistorganisationerna och framhåller att överdriven styrning och övervakning kan ha negativa effekter på försvarsverksamheten.

Definitionen på militär utbildning. Enligt uppgifter till utskottet finns det ingen entydig eller uttömmande definition på militär utbildning. Lagförslaget har ett förslag som kommit från juridiska avdelningen vid huvudstaben. Men definitionen motsvarar till exempel inte definitionen på militär utbildning i försvarets fältreglemente.

Begreppet militär utbildning används inkonsekvent i lagtexten. I 17 § talas det om "militär utbildning" (17 § 1 mom.), "egentlig militär utbildning" (17 § 2 mom.) och "viktig militär utbildning" (17 § 3 mom.). Dessutom föreslås det i 20 § 1 mom. att Försvarsutbildningsföreningen ger personer över 18 år annan utbildning som främjar enskilda personers militära förmåga.

Också grundlagsutskottet lyfter i sitt utlåtande (GrUU 52/2006 rd) fram begreppet militär utbildning. Det är en svår uppgift att få fram en uttömmande definition på militär utbildning, påpekar grundlagsutskottet och tillägger att definitionerna i propositionen är så otydliga att de måste preciseras.

Försvarsutbildningsföreningen

Försvarsutbildning rf bildades 1993 av försvarsorganisationerna och är ett samarbetsorgan inom utbildningsområdet. I föreningen ingår tio försvarsorganisationer plus Finlands Jägarförbund. Dessutom är försvarsministeriet och försvarsmakten medlemmar i föreningen. Inrikesministeriet har rätt att närvara vid sammanträdena. Årligen har Försvarsutbildning utbildat omkring 30 000 personer på sina kurser. Ungefär 60 procent av kursdeltagarna är reservister.

Med avseende på föreningens viktiga roll och stora betydelse inom den frivilliga försvarsutbildningen är det korrekt att föreningen blir en offentligrättslig förening. Enligt 6 § 1 mom. är föreningens nya namn Försvarsutbildningsföreningen. Föreningen är en rikstäckande samar-

betsorganisation för den frivilliga försvarsutbildningen.

Grundlagsutskottet påpekar i sitt utlåtande att de medlemmar som ingår i föreningen måste vidta vissa åtgärder om de ska bli medlemmar i den nya paraplyorganisationen. Det handlar således inte om obligatoriskt eller automatiskt medlemskap i föreningen och bestämmelserna påverkar inte behandlingsordningen i detta avseende.

Försvarsutbildning rf har en årlig budget på omkring 2 miljoner euro. Av beloppet kommer omkring 1,5 miljoner euro från statsbudgeten via försvarsministeriet. Resten av intäkterna består till största delen av avgifter för kurser. Det indirekta bidraget från försvarsmakten spelar en stor roll för föreningens ekonomi. I praktiken har försvarsmakten bidragit med bland annat materiel, kaserner och personal. Det kalkylerade värdet av det indirekta bidraget uppgår till cirka 1,4 miljoner euro om året. Det är kommandören för militärlänet eller truppförbandet som fattat beslutet om det indirekta bidraget inom sitt ansvarsområde.

Enligt uppgifter till utskottet kommer statsbidraget till Försvarsutbildningsföreningen att minska när det gäller utgifterna för militär utbildning. Beloppet kommer att föras över till kostnadsstället för försvarsmaktens omkostnader. Det indirekta stödet från försvarsmakten ändras till utgifter för försvarsmaktens krigstida utbildning av reserven.

Ett årligt anslag föreslås bli intaget i statsbudgeten. Inom ramen för anslaget får Försvarsutbildningsföreningen statsunderstöd för omkostnader för sina offentliga förvaltningsuppgifter (7 § 1 mom.). Statsunderstöd ska inte ges för kostnaderna för den militära utbildning som beställs av försvarsmakten. Statsunderstöden ska hållas i sär från medlen från den övriga föreningsverksamheten. Försvarsutskottet anser finansieringsmodellen vara bra.

Med avseende på förvaltningsuppgifternas särskilda karaktär kan det genom lag föreskrivas om relativt långtgående begränsningar i Försvarsutbildningsföreningens autonomi, framhåller grundlagsutskottet i sitt utlåtande. Grundlagsutskottet anser att de föreslagna bestämmel-

serna om statsrådets befogenhet att meddela bestämmelser om andra organ än de som är lagstadgade och förordna merparten av ledamöterna i styrelsen (9 §), liksom bestämmelserna om övervakningen av föreningens ekonomi (16 §) inte medför några problem med avseende på grundlagen.

Enligt grundlagsutskottet är inte heller skyldigheten i 22 § att anmäla militär utbildning något problem. Detsamma gäller 45 §, som föreskriver att Försvarsutbildning rf:s tillgångar och skulder övergår till den nya föreningen, Försvarsutbildningsföreningen. Däremot fäste sig grundlagsutskottet vid statsrådets rätt att utfärda förordning enligt 14 § och påpekar att det öppna normgivningsbemyndigandet inte är problemfritt för föreningsautonomin i den föreliggande lagstiftningen. Ett så här öppet bemyndigande rimmar illa med 13 § 3 mom. i grundlagen, som föreskriver att närmare bestämmelser om föreningsfriheten utfärdas genom lag. Grundlagsutskottet föreslår att normgivningsbemyndigandet antingen begränsas eller stryks.

Enligt uppgifter till utskottet är Försvarsutbildning rf i stort sett nöjd med de föreslagna paragraferna om Försvarsutbildningsföreningen. Styrningen och övervakningen kan lämpligen klart och tydligt koncentreras till försvarsministeriet som föreningen årligen bland annat ska ingå ett resultatkontrakt med. Försvarsministeriet eftersträvar att Försvarsutbildningsföreningen ska bli en strategisk partner inom försvarsförvaltningen. I detta syfte är det meningen att föreningen och försvarsministeriet ska ingå ett partnerskapsavtal om frivillig militär utbildning. I övrigt kommer försvarsministeriet inte att spela någon roll när det gäller att styra, övervaka eller leda föreningen.

Parlamentarisk kontroll av det frivilliga försvaret

I 4 § ingår bestämmelser om delegationen för frivilligt försvar. Sammansättningen i den delegationen och i de regionala delegationerna garanterar att det finns en adekvat parlamentarisk kontroll av hur det frivilliga försvaret utvecklas.

Militär utbildning ordnad av Försvarsutbildningsföreningen

Enligt 17 § 1 mom. kan försvarsmakten ge frivilliga personer som fyllt 18 år militär utbildning genom att ordna övningar eller förvärva tjänster från Försvarsutbildningsföreningen enligt vad som avtalas särskilt. Egentlig militär utbildning som ges frivilliga och som innefattar användning av försvarsmaktens vapen, ammunition och explosiva varor kan på grundval av 2 mom. bara vara underställd de militära myndigheternas ledning och genomföras enligt gällande reglementen och säkerhetsbestämmelser.

Grundlagsutskottet framhåller att utbildning för statens krigsmakt utan tvivel är en offentlig förvaltningsuppgift som avses i 124 § i grundlagen och att den typen av utbildning i väsentliga delar bör tas hand om av myndigheter. Enligt grundlagsutskottet är det därmed klart att grundlagen hindrar exempelvis privatisering av militär utbildning för personer i beväringstjänst. När militär utbildning som försvarsmakten beställer bara kan ordnas av den lagfästa, offentlighetsfria Försvarsutbildningsföreningen, men till exempel inte av föreningar som är medlemmar i den, medför bestämmelserna inte att uppgifter med betydande utövning av offentlig makt enligt 124 § i grundlagen anförtros någon utanför den statliga myndighetsapparaten, framhåller grundlagsutskottet i sitt utlåtande.

De föreslagna bestämmelserna ger inte Försvarsutbildningsföreningen rätt att ordna all militär utbildning som ingår i det frivilliga försvaret, framhåller grundlagsutskottet. Att träna trupper för operationer, ordna stridsskjutningar med tunga vapen och andra typer av betydande militär utbildning hör enligt 17 § 3 mom. uteslutande till försvarsmakten.

I 17 § 2 mom. ingår en viktig avgränsning, påpekar grundlagsutskottet. Där sägs att egentlig militär utbildning, som benämningen i propositionen är, till frivilliga där det ingår att använda försvarsmaktens vapen, ammunition och explosiva varor bara får vara underställd de militära myndigheternas ledning och styras av försvarsmakten.

På grundval av den sista meningen i 17 § 2 mom. kan försvarsmakten av särskilda skäl be- myndiga en person som varit anställd vid försvarsmakten att vara ledare för skolskjutningar som ordnas av Försvarsutbildningsföreningen. Ett krav är att personen i sin tjänst haft behörighet att leda skjutningar. Enligt lagförslag 9 tillämpas bestämmelserna om militära brott i strafflagen på sådana ledare för skjutningar. Förslaget i sig medför inga problem med avseende på kraven i 124 § i grundlagen. Grundlagsutskottet påpekar emellertid att reglerna inte bör tolkas så att de innebär ett undantag från kravet i 17 § 2 mom. att militära övningar måste ordnas under ledning av militärmyndigheter och tillåter att skjutningar ordnas under ledning av eller direkt av en person med det avsedda specialtillståndet.

Försvarsmakten och reservistorganisationerna framhöll vid utfrågningen att dels pensionerade officerare och institutsofficerare, dels reservister bör kunna få rätt att leda skolskjutningar. Försvarsministeriet underströk att bland annat frågor som gäller utgivning av försvarsmaktens vapen till utomstående, säkerheten vid skjutningar och efterlevnaden av säkerhetsbestämmelser måste utredas innan reservister kan ges rätt att leda skolskjutningar.

Frivilligas deltagande i och förbindelse vid handräckning inom försvarsmakten

Enligt den föreslagna lagen om frivilligt förslag ska landskapstrupper kunna användas i försvarsmaktens handräckningsuppgifter. I betänkandet (FsUB 2/2006 rd) om förslaget till lag om försvarsmakten går utskottet närmare in på konceptet med landskapstrupper. I detta sammanhang föreslår utskottet att lagförslag 2, en ändring av lagen om försvarsmakten, förkastas eftersom det är onödigt. Förslaget preciserar den gällande lagen om försvarsmakten med en bestämmelse om landskapstrupper.

I betänkandet (FsUB 1/2004 rd) om den säkerhets- och försvarspolitiska redogörelsen från 2004 ansåg utskottet det befogat att framöver också anlita landskapstrupperna för handräckning i stället för stampersonal eller beväringar.

För alla beslut om att begära och anlita handräckning ansvarar fortfarande den som begär handräckning, alltså polisen, gränsmyndigheterna eller räddningsmyndigheterna, också i fråga om landskapstrupper.

Enligt 23 § skickas trupper för handräckning ut för ett bestämt uppdrag och utifrån en frivillig förbindelse. Förbindelsen kan ingås för minst två år och högst sex år åt gången (28 §). Det finns inga begränsningar för att avge ny förbindelse. Enligt uppgifter till utskottet kommer de som har avgett förbindelse att bilda olika konstellationer för respektive handräckningsuppdrag beroende på sin erfarenhet och utbildning.

Om personer som deltar i det frivilliga försvaret kommer att delta i stödinsatser till myndigheterna utan anknytning till handräckning, till exempel vid spaningar och storolyckor, går det via den frivilliga räddningstjänst som samordnas av Finlands Röda Kors genom anmälan till en utryckningsgrupp, framhöll en del av de sakkunniga.

Trupper som utför handräckning har en otydlig status och oklar anställning, understryker försvarsmakten. Försvarsmaktens uppfattning är att den frivilliga förbindelsen är otydlig eftersom det inte sägs ut om en trupp är underställd mekanismen för att upprätthålla försvarsmaktens disciplin och ordning eller står under militärt befäl. Vid utfrågningen påpekade försvarsministeriet att det inte går att tillämpa samma förfarande som vid repetitionsövningar när de som har gett förbindelse för landskapstrupperna kallas in för handräckning.

Dessutom påpekade försvarsmakten att relationen till arbetsgivaren är problematisk när det gäller de frivilliga som har avgett förbindelse (32 §). Av propositionen framgår det att ett skriftligt samtycke från arbetsgivaren är ett förhandsvillkor för frivillig utbildning eller deltagande i handräckning på normal arbetstid. Försvarsmakten menar att förfarandet, dvs. krav på samtycke från arbetsgivaren, i vissa situationer åtminstone kan fördröja de frivilligas utryckning för handräckning.

Försvarsutskottet anser att situationen blir ohållbar framför allt för små och medelstora fö-

retag, om det inte krävs skriftligt samtycke från arbetsgivaren för frivilliga övningar eller handräckning. Vidare påpekar utskottet att arbetsgivarna i Finland för det mesta har en positiv inställning till försvarsarbete och till att stödja det. Därför bör skriftligt samtycke från arbetsgivaren inte vara något oövervinnligt hinder för frivilligverksamheten. I detta sammanhang vill försvarsutskottet påminna om att de frivilliga som förbundet sig att delta i avtalsbrandkårerna måste ha samtycke från sin arbetsgivare för att delta i verksamheten på arbetstid.

Frivilliga förmåner och incitament. Försvarsorganisationerna har föreslagit att det undersöks om arbetsgivarna kan åläggas att betala ersättning för förlorad inkomst till dem som deltar i frivilliga övningar inom försvarsmakten. Försvarsutskottet påpekar att en sådan skyldighet strider mot det faktum att det handlar om frivillig verksamhet. En eventuell fortsatt behandling av frågan kräver i vilket fall som helst en grundligare utredning än det nu har varit möjligt att göra. Vidare påpekar försvarsutskottet att det i 34 § räknas upp vilka ekonomiska förmåner den har rätt att få som deltar i försvarsmaktens frivilliga övningar och i utbildning som försvarsmakten beställer av Försvarsutbildningsföreningen samt i en uppgift som avses i 23 eller 27 §. Utskottet föreslår tillägg av en ny bestämmelse i 34 § om ersättning till en frivillig som deltar i handräckningsuppdrag.

I 38 § föreskrivs om ett motivationssystem. Deltagande i frivillig utbildning, handräckning eller biståndsuppgifter kan beaktas när befordringar och liknande incitament är aktuella. Deltagande i verksamheten måste beaktas fullt ut vid befordringar inom reserven, påpekar utskottet.

Ledningen vid handräckning. Försvarsmakten och reservistorganisationerna påpekade vid utfrågningen att 23 § 2 mom. bör kompletteras med att också en reservistledare kan ges uppgiften att leda en handräckningsavdelning. I propositionen föreskrivs att en person som tjänstgör i

en militär tjänst vid försvarsmakten är chef för en frivillig handräckningsavdelning.

Förslaget att chefen för handräckningsavdelningen ska vara en person som tjänstgör i en militär tjänst är korrekt, anser grundlagsutskottet. Med hänvisning till annan information och grundlagsutskottets synpunkt tillstyrker försvarsutskottet inte förslaget att en reservist ska kunna vara chef för handräckningsavdelningen. Samtidigt understryker försvarsutskottet att en trupp bestående av frivilliga inte självständigt beslutar om maktmedel utan beslutet fattas av den myndighet som har begärt handräckning och både leder och övervakar verksamheten.

Det är angeläget att den handräckning som genereras genom konceptet med landskapstrupper snabbt kan starta också i glesbygden, framhåller försvarsutskottet. Vid handräckning kan verksamheten dessutom påskyndas genom att de frivilliga före själva handräckningsuppdraget samlas på insatsområdet när de har fått kallelse för att invänta chefen för handräckningsavdelningen, som ingår i stampersonalen. Vidare kunde försvarsmakten utreda hur det i glesbygden går snabbast att få en person som tjänstgör i en militär tjänst att ta över ledningen för handräckningsavdelningen.

Kvinnornas roll i det frivilliga försvarsarbetet

Vid utfrågningen kom det fram att kvinnornas försvarsorganisationer har en positiv inställning till förslaget till lag om frivilligt försvar. Sedan mitten av 1990-talet har Kvinnornas Beredskapsförbund rf i samråd med Försvarsutbildning rf ordnat många olika typer av kurser kring totalförsvaret.

I lagförslaget får kvinnor och män som inte har fullgjort militärtjänst rätt att delta i försvarets frivilliga övningar (19 §). De får kallelse till övningarna från försvarsmakten. Vid utfrågningen påpekade försvarsmakten att det på grund av de strama finansiella och personella resurserna inte är sannolikt att personer som inte har fullgjort beväringstjänst kallas till frivilliga övningar. Till detta påpekar försvarsutskottet att det inte är någon subjektiv rätt att delta i frivilliga övningar utan att kallelse alltid grundar sig på

behoven inom försvarsmakten. Samtidigt uttrycker försvarsutskottet sin oro över att bara 5 000 reservister av en styrka på 30 000 personer som är målet kan utbildas via repetitionsövningar 2006 och 2007.

Genom en frivillig förbindelse (28 §) kan kvinnor delta i försvarsmaktens handräckningsuppgifter och i beredskapsuppgifter (23 och 27 §). En förbindelse godtas inte automatiskt utan försvarsmakten gör det enligt prövning och efter behov (29 §). Därmed finns det ingen subjektiv rätt att få sin förbindelse att delta i militär utbildning och vara tillgänglig för de uppdrag som avses i lagförslaget godtagen.

Det är angeläget att man ser positivt på att män som inte har fullgjort beväringstjänst och kvinnor som inte har fullgjort frivillig militärtjänst kan anlitas för försvarsmaktens handräckning via konceptet för landskapstrupper, framhåller försvarsutskottet. Vidare påpekar utskottet att detta inte står i strid med de uppdrag som landskapstrupperna planeras ha i krigstid. Här hänvisar försvarsutskottet också till sitt betänkande om den säkerhets- och försvarspolitiska redogörelsen 2004. I betänkandet påpekar utskottet att det frivilliga försvaret bör utgå från samhällets, försvarsmaktens och frivilligverksamhetens behov (FsUB 1/2004 rd).

För de kvinnor som har avgett förbindelse kan handräckningen framför allt gälla uppgifter där det inte krävs fullgjord militärtjänst, utan där kvinnorna i stället har nytta av sin civila kompetens och sin utbildning, har kvinnoorganisationerna framhållit. Försvarsutskottet påpekar att det för deltagande i handräckning krävs att kvinnorna har adekvat kompetens och nödvändiga kunskaper, som de har förvärvat bland annat genom kurser vid Försvarsutbildning.

För att kvinnorna ska få bättre möjligheter att påverka är det dessutom viktigt att kvinnoorganisationerna får vara med och planera det frivilliga försvarsarbetet. De bör därför vara representerade i delegationen för frivilligt försvar, de regionala delegationerna och i styrelsen för Försvarsutbildningsföreningen. I detta sammanhang hänvisar försvarsutskottet till 4 § i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män. Där

föreskrivs att delegationer ska bestå av minst 40 procent kvinnor och 40 procent män, om ingenting annat föranleds av särskilda skäl.

Reservering och placering

I 31 § ingår bestämmelser om reservering och placering. I 2 mom. sägs att "en förbindelse som gäller sådan frivilligverksamhet som avses i denna lag utgör inte hinder för reservering av en person för uppgifter som avses på något annat ställe i lag". Vid utfrågningen av de sakkunniga kom det fram att bestämmelsen kan resultera i att en och samma person har flera kristida uppdrag. Dessutom har försvarsmakten påpekat att försvarsmakten upplöser placeringen om någon får befrielse från militära uppgifter i kristid på förslag av en civil organisation.

Försvarsutskottet påpekar att överlappande reserveringar i mån av möjlighet måste minimeras vid kristida uppdrag. Då spelar intensiv samverkan mellan myndigheterna och organisationerna en nyckelroll. I samband med strategin för samhällets livsviktiga funktioner kan det vara lägligt att diskutera överlappande reserveringar, framhåller utskottet.

Detaljmotivering

Lag om frivilligt försvar

2 §. Militär utbildning och utbildning som främjar den militära förmågan. I 2 och 17 § ingår divergerande definitioner på militär utbildning. Grundlagsutskottet påpekar att definitionen på militär utbildning i 2 § i lagförslag 1 bör omformuleras för att motsvara syftet enligt motiven. Begreppet militär utbildning bör inte ingå i själva definitionen.

Försvarsutskottet föreslår att 1 mom. preciseras. Begreppet militär utbildning ska avse utbildning som utförs med försvarsmaktens vapen, ammunition och explosiva varor. Utbildningen ska kunna ges av dels försvarsmakten, dels Försvarsutbildningsföreningen på det sätt som föreskrivs längre fram i lagen. Utskottet understryker att försvarsmakten också framöver kan ordna frivilliga övningar och beställa mili-

tär utbildning av Försvarsutbildningsföreningen allt efter behov.

Dessutom föreslår utskottet att 2 mom. får en definition på *utbildning som främjar den militära förmågan*. Med det avses annan frivillig försvarsutbildning som ordnas av Försvarsutbildningsföreningen och andra organisationer. Den avser att förbättra den militära förmågan. Exempel på den typen av utbildning är orienterings- och kartläsningsövningar. Begreppet tas också in i paragrafrubriken.

3 §. Myndigheternas ledning och tillsyn. Utskottet föreslår att 1 mom. föreskriver att det frivilliga försvaret och samordning av funktioner inom det frivilliga försvaret vid olika förvaltningsområden ingår i försvarsministeriets ansvarsområde. Vidare föreslår utskottet ett nytt 2 mom. som slår fast att det är försvarsministeriets uppgift att styra och utöva tillsyn över den frivilliga militära utbildningen. Samtidigt blir de nuvarande 2 och 3 mom. 3 och 4 mom.

6 §. Försvarsutbildningsföreningen och dess syfte. Vid utfrågningen av de sakkunniga kom det fram att det vore önskvärt att förkortningen på finska för Försvarsutbildningsföreningen är MPK i stället för MPKY som anges i propositionen. Utskottet föreslår att förkortningen MPK används i 1 mom. i den finska lagtexten. Förslaget påverkar inte den svenska lagtexten.

7 §. Uppgifter. Utskottet föreslår att 1 punkten i 1 mom. preciseras. Utskottet lägger till utbildning som främjar den militära förmågan med hänvisning till ändringen i 2 §. I 1 mom. 2 punkten sägs att det är Försvarsutbildningsföreningens offentliga förvaltningsuppgift att utveckla kvinnors möjligheter att delta i det frivilliga försvaret. Experterna från kvinnoorganisationerna framhöll att momentet är alltför allmänt formulerat och inte förpliktar Försvarsutbildningsföreningen att ordna den typen av utbildning för kvinnor. Detta i sin tur leder till att försvarsutbildningen för kvinnor som inte har fullgjort militärtjänst riskerar att bli en marginell företeelse i föreningens verksamhet. Försvarsutskottet menar att kvinnoorganisationernas oro är berätti-

gad och föreslår att föreningen i 1 mom. 2 punkten åläggs den offentliga förvaltningsuppgiften att ordna militär utbildning och utbildning som främjar den militära förmågan avsedd för kvinnor. Samtidigt påpekar utskottet att militär utbildning lämpligen kan ges till kvinnor som har fullgjort frivillig militärtjänst.

9 §. *Organ.* Bestämmelserna i 9 och 16 § medför inga konstitutionella problem, framhåller grundlagsutskottet i sitt utlåtande. Däremot anser grundlagsutskottet att normgivningsbemyndigandet i 14 § lämpligen kan begränsas eller strykas och att de bestämmelser som bemyndigandet avser i stället tas in i lagen.

Därmed minskar antalet frågor som ska beskrivas genom förordning avsevärt. Försvarsutskottet föreslår att normgivningsbemyndigandena i 3 kap. 9, 11, 14 och 16 § stryks och att de bestämmelser som bemyndigandet avser i stället tas in i lagen.

Dessutom föreslår utskottet ett nytt 3 mom. som anger att föreningen har en centralbyrå och dessutom kan ha distriktsbyråer samt utbildnings- och stödenheter. Enligt uppgifter till utskottet var det meningen att ta in bestämmelsen i en förordning av statsrådet.

10 §. *Organens uppgifter.* Utskottet föreslår att normgivningsbemyndigandet för statsrådet stryks i 4 mom. och att momentet ändras till att bestämmelser om föreningens möte och styrelse kan ingå i stadgarna. Dessutom föreslår utskottet att 1 mom. 4 punkten preciseras till att mötet också behandlar verksamhetsberättelsen för året innan samt bokslutet och utlåtandet från revisorerna. I 9 punkten lägger utskottet till att mötet utöver dagordningen också fastställer stadgarna för Försvarsutbildningsföreningen.

11 §. *Finansiering av verksamheten.* Utskottet föreslår att normgivningsbemyndigandet för försvarsministeriet stryks i 4 mom. eftersom det är onödigt.

14 §. *Tillämpning av föreningslagen.* Med hänvisning till utlåtandet från grundlagsutskottet föreslår utskottet att normgivningsbemyndigandet

för statsrådet stryks. Dessutom preciseras författningshänvisningen.

16 §. *Övervakning av ekonomin.* Utskottet föreslår att passusen om att närmare bestämmelser om verksamhets- och ekonomiplanen och om beskrivningen utfärdas genom förordning av försvarsministeriet stryks i 2 mom. Försvarsministeriets befogenheter framkommer på grundval av 1 mom.

Beträffande paragrafen påpekar grundlagsutskottet att riksdagen nyligen godkände en lag om ändring av 35 och 90 § i Finlands grundlag samt vissa lagar som har samband med den (RP 71/2006 rd, Rsv 202/2006 rd) att vila. Lagen gäller indragning av statsrevisorerna och överföring av uppgifterna till riksdagens revisionsutskott. Med hänvisning till grundlagsutskottet föreslår försvarsutskottet att reformen beaktas i 3 mom.

4 kap. *Frivillig militär utbildning.* Försvarsutskottet föreslår att rubriken ändras för att bättre stämma överens med definitionerna i lagen.

17 §. *Militär utbildning.* I paragrafen har uttrycken "egentlig militär utbildning" (2 mom.) och "viktig militär utbildning" (3 mom.) gett upphov till en del oklarheter. Utskottet föreslår att de stryks. Paragrafen föreskriver om fördelningen av befogenheterna för frivillig militär utbildning mellan försvarsmakten och Försvarsutbildningsföreningen.

Utskottet föreslår vidare en precisering i 1 mom. Militär utbildning, träning för operationer och stridsskjutningar som är avsedda för trupphelheter som är större än grundenheten får då bara ordnas av försvarsmakten. Samtidigt påpekar utskottet att grundenhet ska förstås som en trupp som är högst lika stor som ett kompani.

Med hänvisning till utlåtandet från grundlagsutskottet föreslår försvarsutskottet att paragrafen får ett nytt 2 mom. som föreskriver att övningar i användning av vapen och ammunition inom den frivilliga militära utbildningen ordnas på övningsområden som försvarsmakten förfogar över. Bestämmelserna i 2 mom. lyfts över till 20 § 1 mom. och 21 §.

18 §. *Frivilliga övningar som ordnas av försvarsmakten och gränsbevakningsväsendet.* Utskottet kompletterar författningshänvisningen med numret på värnpliktslagen.

20 §. *Militär utbildning och utbildning som främjar den militära förmågan i Försvarsutbildningsföreningens regi.* Försvarsutskottet stryker hänvisningen i 1 mom. till viktig militär utbildning. Dessutom förs början av 17 § 2 mom. med vissa preciseringar över till 20 § 1 mom.

Paragrafrubriken får ett tillägg med utbildning som främjar den militära förmågan för att rubriken bättre ska motsvara paragrafinnehållet. Samma tillägg görs också i ett nytt 2 mom.

Paragrafen föreslås få tre moment i stället för två.

21 §. *Utbildarna och ledarna för skolskjutningar vid militär utbildning som ordnas av Försvarsutbildningsföreningen.* Försvarsutskottet föreslår att paragrafrubriken preciseras och att 2 mom. stryks eftersom bestämmelsen hänvisar till 17 § 2 mom., som skall utgå.

Grundlagsutskottet framhåller att försvarsmakten med stöd av 21 § 1 mom. kan bemyndiga personer med tillräcklig utbildning och erfarenhet av att ordna skjutningar och liknande utbildning och som i övrigt anses vara lämpliga för uppgiften att vara utbildare på utbildningsdagar som ordnas av Försvarsutbildningsföreningen. Vidare påpekar grundlagsutskottet att lagförslaget sannolikt avser att bara personer som hör till försvarsmakten alternativt personer som godkänts som utbildare av försvarsmakten får vara utbildare på utbildningsdagar. Detta framgår emellertid inte av förslaget. Grundlagsutskottet föreslår att paragrafen därför preciseras. Dessutom påpekar grundlagsutskottet att kravet på "tillräcklig" utbildning och erfarenhet är mycket allmänt och föreslår en precisering. Avslutningsvis föreslår grundlagsutskottet att stridsmateriel som används vid övningar bör avgränsas med exempel eller på något annat sätt i den sista meningen i 1 mom.

Försvarsutskottet föreslår att paragrafen förskriver att försvarsmakten på vissa exakt avgrän-

sade villkor kan godta att andra än de som hör till stampersonalen och inte tjänstgör i en militär tjänst är utbildare och ledare för skolskjutningar. Enligt detaljmotiven hör pensionerade officerare och institutsofficerare samt reservister med lång utbildning till den kategorin. Utskottet föreslår att lagrummet preciseras med att personerna måste ha praktisk erfarenhet av att leda skolskjutningar inom försvarsmakten, till exempel normal reservistutbildning som ledare för skjutningar och prov som ledare för skjutningar.

Paragrafen har också bestämmelser om försvarsmaktens tillsyns- och styrroll. Försvarsutskottet understryker att enskilda skolskjutningar som Försvarsutbildningsföreningen ordnar med försvarsmaktens vapen inte kan ordnas bara under ledning av personer med specialtillstånd, utan att personal från försvarsmakten i vilket fall som helst måste övervaka och leda verksamheten.

23 §. *Deltagande i försvarsmaktens handräckningsuppgifter.* Grundlagsutskottet påpekar i sitt utlåtande att handräckningsavdelningen i 23 § inte har särskilda befogenheter för handräckningsuppgifter. Därmed kan befogenheterna i praktiken bara grunda sig på lagen om försvarsmaktens handräckning till polisen (781/1980), som det hänvisas till i den föreslagna bestämmelsen. Enligt den lagens 4 § 5 mom. får maktmedel endast användas av de i momentet avsedda personer som tjänstgör inom försvarsmakten. På frivilliga vid handräckningsavdelningen tillämpas således bestämmelserna om gripande av en person och om nödvärn samt användning av maktmedel med bemyndigande av polisen i 6—8 § i samma lag.

Grundlagsutskottet har i sin tidigare praxis ansett att sådana befogenheter inte innebär betydande utövning av offentlig makt. Det påpekar visserligen att det lämpligaste med tanke på en exakt lagstiftning ändå skulle vara att de uppgifter nämns i lag som frivilliga inte kan användas för. Försvarsutskottet omfattar grundlagsutskottets syn på denna punkt och föreslår att 3 mom. preciseras så till vida att landskapstrupper inte

får användas för uppgifter som avses i 4 § i handräckningslagen.

Utskottet föreslår dessutom ett nytt 4 mom. I frivilliga handräckningsuppgifter får utöver reservister också personer som inte fullgjort sin värnplikt eller frivillig militärtjänst för kvinnor delta. Bestämmelserna i 45 kap. 1 § 1 mom och 2 mom. 1 punkten samt 2—8 § i strafflagen föreslås vara tillämpliga på alla frivilliga.

27 §. Beredskapsuppgifter. Begreppet "extra övning" i paragrafens 1 mom. är "extra tjänstgöring" i gällande värnpliktslag. Utskottet föreslår en sådan precisering.

28 §. Förbindelse som gäller utbildning och uppgifter. Vid utfrågningen av sakkunniga framhölls det kraftfullt att ett tak på 60 år är helt onödigt för dem som frivilligt engagerar sig för försvarsarbete. Utskottet föreslår att 1 mom. preciseras så att den övre åldersgränsen för den som engagerar sig i Försvarsutbildningsföreningens verksamhet slopas. För dem som engagerar sig i försvarsmaktens uppgifter ska den övre åldersgränsen fortsatt vara 60 år. Dessutom föreslår försvarsutskottet att 39 § 1 mom. kompletteras med den precisering som grundlagsutskottet yrkar ska tas in som 3 mom. i 28 §. Bestämmelsen passar i sak bättre in här.

29 §. Godkännande av förbindelse. Utskottet föreslår att hänvisningen i 1 mom. formuleras på ett enklare sätt.

30 §. Återkallelse av en förbindelse och av dess godkännande. I 30 § 2 mom. anges relativt noggrant när en förbindelse kan återkallas. Förbindelsen kan utifrån momentet återkallas om personen i fråga inte har uppfyllt sina förpliktelser eller bryter mot dem på ett väsentligt sätt eller om personen visar sig sakna viktiga förutsättningar för att kunna delta i verksamheten.

Grundlagsutskottet framhåller i sitt utlåtande att det för rättssäkerheten är viktigt att den berörda personen kan få frågor som gäller orsakerna till återkallandebeslutet, t.ex. sina eventuella försummelser eller förseelser, behandlade i domstolen. Därför måste besvärshöret slopas

i 30 § 3 mom. för att lagförslaget till denna del ska kunna behandlas i vanligt lagstiftningsordning. Med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande föreslår försvarsutskottet att paragrafens 3 mom. kompletteras med att ändring i ett beslut om återkallelse av en förbindelse får sökas genom besvär. Ändring ska sökas genom besvär enligt förvaltningsprocesslagen. Bestämmelsen i 3 mom. om att "ett beslut som gäller återkallelse skall motiveras" stryks som onödigt.

34 §. Ekonomiska förmåner. Utskottet föreslår att 1 mom. 2 punkten kompletteras med en bestämmelse om att de frivilliga som deltar i handräckningsuppgifter enligt 23 § ska ha rätt till ersättning motsvarande reservistlön.

35 §. Sociala förmåner. Vid utfrågningen av sakkunniga kom det fram att reservistorganisationerna svävade i okunnighet om sitt försäkringsskydd när de deltog i försvarsmaktens frivilliga övningar eller i kursverksamhet som beställts från Försvarsutbildningsföreningen. Försvarsministeriet föreslår att paragrafen kompletteras med en hänvisning till att de som deltar i försvarsmaktens frivilliga övningar eller utbildning som försvarsmakten beställer av Försvarsutbildningsföreningen eller i handräcknings- eller beredskapsuppdrag också ska ha rätt till ekonomiskt stöd motsvarande grupplivförsäkring enligt vad som föreskrivs i lagen om ekonomiskt stöd efter värnpliktigs död (1309/1994). Försvarsutskottet föreslår en sådan precisering genom en ny 3 punkt i 1 mom.

39 §. Folkrättslig ställning. Föreslagna 39 § tar upp de frivilligas folkrättsliga ställning. I 1 mom. framhålls att "tjänstgöringsskyldigheten för frivilliga" endast gäller "verksamhet på Finlands territorium, om inte försvarsmaktens handräckningsuppgifter kräver något annat".

Försvarsutskottet konstaterar att det i princip inte hör till de som engagerat sig i landskapstrupperna att delta i internationella handräckningsuppdrag. Andra försvarsenheter bör ta hand om internationella handräckningsuppgifter på de övriga unionsstaternas territorier. Som undantag i landskapstruppernas medverkan i inter-

nationella handräckningsuppdrag kan man betrakta t.ex. deltagande i bekämpning av skogsbränder, oljeskador eller översvämningar i närområdena.

Grundlagsutskottet noterar i sitt utlåtande att 39 § 1 mom. är betydelsefullt med tanke på 9 § 3 mom. i grundlagen. Där sägs att finska medborgare inte mot sin vilja får utlämnas eller föras till ett annat land. Därmed är det utifrån 39 § 1 mom. inte möjligt att förordna andra personer till handräckningsuppdrag utanför Finland än sådana som uttryckligen gett sitt samtycke till det. Därför föreslår grundlagsutskottet att lagförslaget kompletteras med en passus om detta.

Utom att försvarsutskottet föreslår en sådan komplettering vill det att hela 39 § 1 mom. flyttas och tas in som ett tredje moment i 29 §, där det i sak sitter bättre.

I föreslagna 39 § 2 mom. konstateras att "de frivilliga har samma folkrättsliga ställning som militärpersoner vilka tjänstgör i motsvarande uppgifter". Utskottet vill påpeka att folkrättens tillämplighet på de här personerna beror på internationell, inte nationell lagstiftning. Därför vill utskottet stryka 2 mom. I och med att 39 § 1 mom. flyttas till 29 § slopas alltså 39 § i sin helhet.

39 (40) §. *Registrering i värnpliktsregistret.* Bestämelsehänvisningen måste ses över. Utskottet föreslår dessutom att begreppet "den ersättande reserven" i 2 mom. ändras till lantvärdet enligt den gällande värnpliktslagen.

40 (41) §. *Registrering i Försvarsutbildningsförningens register.* Försvarsutskottet föreslår att de uppgifter som registreras enligt 1 mom. kompletteras med uppgifter om deltagande i Försvarsutbildningsförningens utbildning och övriga verksamhet. Samma moment föreslås bli preciserat med att bara sådana uppgifter om hobbyer som är relevanta för verksamheten registreras i stället alla uppgifter om fritidsintressen.

44 (45) §. *Övergångsbestämmelse.* Grundlagsutskottet framhåller att bestämmelsen i 45 § 1

mom. i lagförslag 1 om tidsfristen för meddelande är en materiell lagbestämmelse som inte bör lämnas öppen på det föreslagna sättet, dvs. som i ikraftträdandebestämmelsen.

Försvarsutskottet föreslår att 1 mom. preciseras med att Försvarsutbildningsförningen ska meddelas om övergången inom tre månader från lagens ikraftträdande.

Lagförslag 5

Lag om ändring av 3 och 5 § i lagen om försvarsmaktens handräckning till polisen

3 §. Grundlagsutskottet konstaterar i sitt utlåtande att det som sägs i 3 § 3 mom. i lagförslag 5 om att försvarsmakten kan gå till väga "så som anges i 1 mom." inte är meningsfullt med tanke på innehållet i 1 mom. Försvarsutskottet föreslår att hänvisningen till 1 mom. stryks. Vidare föreslår det att paragrafen kompletteras med samma avgränsning som i 23 § 3 mom. i lagen om frivilligt försvar.

Lagförslag 9

Lag om ändring av 45 kap. 27 § i strafflagen

27 § 2 a punkten. Utskottet har föreslagit preciseringar i paragrafernas innehåll och rubriker i lagen om frivilligt försvar. Hänvisningarna till olika bestämmelser i lagförslag 9 måste följaktligen ses över.

Dessutom föreslås ett nytt 3 mom. i 27 §. Där föreskrivs om tillämpningen av 45 kap. i strafflagen på frivilliga som deltar i försvarsmaktens handräckningsuppgifter på det sätt som föreskrivs särskilt i lagen om frivilligt försvar.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår försvarsutskottet

att lagförslag 3, 4, 6–8 och 10 godkänns utan ändringar,

att lagförslag 2 förkastas,

att lagförslag 1, 5 och 9 godkänns med ändringar (*Utskottets ändringsförslag*) och

att ett uttalande godkänns (*Utskottets förslag till uttalande*).

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om frivilligt försvar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §
(Som i RP)

2 §

Militär utbildning och utbildning som främjar den militära förmågan

Med *militär utbildning* avses i denna lag att (*utesl.*) den militära förmågan samt (*utesl.*) samverkan inom truppen *utvecklas med försvarsmaktens vapen, ammunition eller explosiva varor* med tanke på agerande i krig eller vid andra väpnade konflikter. (*Utesl.*)

Med *utbildning som främjar den militära förmågan* avses i denna lag *annan frivillig försvarsutbildning*. (*Nytt*)

2 kap.

Bestämmelser om organisationen

3 §

Myndigheternas ledning och tillsyn

Till försvarsministeriets ansvarsområde hör (*utesl.*) det frivilliga försvaret samt samordning-

en av de olika förvaltningsområdenas funktioner för det frivilliga försvaret.

Det hör till försvarsministeriet att styra och utöva tillsyn över frivillig militär utbildning. (*Nytt*)

(3 och 4 mom. som 2 och 3 mom. i RP)

4 och 5 §

(Som i RP)

3 kap.

Försvarsutbildningsföreningen

6 §

Försvarsutbildningsföreningen och dess syfte

(1 mom. som i RP. Utskottets ändringsförslag påverkar inte den svenska texten.)

(2 och 3 mom. som i RP)

7 §

Uppgifter

Försvarsutbildningsföreningens offentliga förvaltningsuppgift är att

1) ordna militär utbildning och utbildning som främjar den militära förmågan när de hör till det frivilliga försvaret samt att ge information och upplysning om det frivilliga försvaret,

2) utveckla kvinnornas möjligheter att delta i det frivilliga försvaret *och ordna tillhörande militär utbildning och utbildning som främjar den militära förmågan,*

(3 punkten som i RP)

(2 mom. som i RP)

8 §
(Som i RP)

9 §

Organ

Försvarsutbildningsföreningens organ är föreningens möte och styrelse. Försvarsutbildningsföreningen har en verksamhetsledare. (*Utesl.*)

(2 mom. som i RP)

Föreningen har en centralbyrå. Dessutom kan den ha distriktsbyråer samt utbildnings- och stödenheter. (Nytt)

10 §

Organens uppgifter

Vid föreningens möte

(1—3 punkten som i RP)

4) *behandlas verksamhetsberättelsen samt bokslutet och revisorernas utlåtande för året innan samt fastställs verksamhetsplanen och budgeten för det följande året,*

(5—8 punkten som i RP)

9) fastställs Försvarsutbildningsföreningens *stagdar och arbetsordning.*

(2 och 3 mom. som i RP)

(*Utesl.*) *Bestämmelser om föreningsmötets och styrelsens uppgifter kan dessutom ingå i stadgarna.*

11 §

Finansiering av verksamheten

(1—3 mom. som i RP)

Försvarsutbildningsföreningen kan ta ut avgifter för sina prestationer. I fråga om de allmänna grunderna för när prestationer skall vara avgiftsbelagda och för avgifternas storlek iakttas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). (*Utesl.*)

12 och 13 §
(Som i RP)

14 §

Tillämpning av föreningslagen

För Försvarsutbildningsföreningen gäller dessutom i tillämpliga delar 6 § 2 mom., 8, 9, 11—17, 20, 22 och 24 §, 25 § 2 mom., 26 (*utesl.*) —34 § och 35 § 1 och 2 mom., 36, 37 samt 39 § i föreningslagen. (*Utesl.*)

15 §
(Som i RP)

16 §

Övervakning av ekonomin

(1 mom. som i RP)

Försvarsutbildningsföreningen utarbetar en verksamhets- och ekonomiplan till stöd för resultaten av den verksamhet som finansieras med statsunderstöd samt en beskrivning av effekterna av de överföringsutgifter som beviljats föreningen och av resultaten av den verksamhet som finansierats med dessa utgifter. (*Utesl.*)

Försvarsutbildningsföreningen står till den del det gäller de uppgifter som fastställs för den i 7 § 1 mom. under (*utesl.*) tillsyn och granskning av de organ som allmänt svarar för tillsynen och granskningen av statsfinanserna.

4 kap.

Frivillig militär utbildning

17 §

Militär utbildning

Försvarsmakten kan ge frivilliga personer som fyllt 18 år militär utbildning genom att ordna övningar eller förvärva tjänster från Försvarsutbildningsföreningen enligt vad som avtalas särskilt. *Det hör dock uteslutande till försvarsmakten att ordna militär utbildning, träning för operationer och stridsskjutningar för trupper som är större än en grundenhet. Med grundenhet avses en trupp som är högst lika stor som ett kompani.*

Frivillig militär utbildning skall ordnas på övningsområden som försvarsmakten förfogar över.

(3 mom. *utesl.*)

(3 mom. som 4 mom. i RP)

18 §

Frivilliga övningar som ordnas av försvarsmakten och gränsbevakningsväsendet

Värnpliktiga som hör till reserven och kvinnor som har fullgjort frivillig militärtjänst enligt lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995) kan förutom i repetitionsövningar och extra tjänstgöring som avses i värnpliktslagen (452/1950) också delta i frivilliga övningar som ordnas av försvarsmakten. På dem tillämpas under tjänstgöringen de bestämmelser på andra ställen i lag vilka gäller militärpersoner.

(2 och 3 mom. som i RP)

19 §

(Som i RP)

20 §

Militär utbildning och utbildning som främjar den militära förmågan i Försvarsutbildningsföreningens regi

Försvarsutbildningsföreningen ordnar militär utbildning som försvarsmakten beställer (*utesl.*). *Utbildning där det ingår att använda försvarsmaktens vapen, ammunition och explosiva varor skall ordnas under ledning av personal inom försvarsmakten och i överensstämmelse med gällande reglementen, säkerhetsbestämmelser och andra permanenta föreskrifter inom försvarsmakten.*

Dessutom kan Försvarsutbildningsföreningen ge personer över 18 år utbildning som främjar den militära förmågan.

Försvarsutbildningsföreningen kan komma överens om annan utbildning med sina medlemsorganisationer. (Nytt)

21 §

Utbildarna och ledarna för skolskjutningar vid militär utbildning som ordnas av Försvarsutbildningsföreningen

*Uteslutande personer som hör till försvarsmaktens personal och personer som är godkända som utbildare inom försvarsmakten har rätt att vara utbildare och leda skolskjutningar. Försvarsmakten kan godkänna personer som har ledar- eller utbildarutbildning från försvarsmakten eller Försvarsutbildningsföreningen samt i praktiken visad kompetens att ordna skjutningar inom försvarsmakten och som i övrigt anses vara lämpliga för uppgiften att vara utbildare och ledare för skolskjutningar vid utbildningsdagar som avses i 20 § 1 mom. Samtidigt kan de beviljas tillstånd att använda stridsmateriel som tillhör försvarsmakten (*utesl.*) vid övningarna. Till den typen av stridsmateriel hör automatvapen, minor, rekylfria pansarvärnsvapen och andra liknande lätta vapen. Militär utbildning och skolskjutningar med försvarsmaktens vapen skall under alla omständigheter genomföras under militärmyndigheternas ledning och tillsyn.*

(2 mom. *utesl.*)22 §
(Som i RP)

5 kap.

Det övriga frivilliga försvarsarbetet

23 §

Deltagande i försvarsmaktens handräckningsuppgifter

Personer som avgett förbindelse enligt 6 kap. i denna lag kan av försvarsmakten användas för räddningsuppgifter som avses i (*utesl.*) lagen om försvarsmakten (/) samt för handräckning till polisen enligt lagen om försvarsmaktens handräckning till polisen (781/1980).

(2 mom. som i RP)

Personer som har avgett förbindelse får dock inte anlitas för uppgifter som avses i 4 § i lagen om försvarsmaktens handräckning till polisen.

Bestämmelserna i 45 kap. 1 § 1 mom. och 2 mom. 1 punkten samt 2—8 § i strafflagen tillämpas på personer som deltar i handräckningsuppgifter. De omfattas av bestämmelserna från och med att handräckningen börjar fram till dess att uppgiften avslutas. (Nytt)

24—26 §
(Som i RP)

27 §

Beredskapsuppgifter

Statsrådets allmänna sammanträde kan besluta att försvarsmakten till extra *tjänstgöring* enligt värnpliktslagen och tjänstgöring under mobilisering kan förordna också sådana i 19 § avsedda personer som frivilligt har skaffat sig utbildning eller via sitt yrke förvärvat specialkunskande för en uppgift vid undantagsförhållanden och som har avgett förbindelse till försvarsmak-

ten enligt 28 §, även om de inte har fullgjort beväringstjänsten eller militärtjänst enligt lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor.

(2 mom. som i RP)

6 kap.

Bestämmelser om förbindelse

28 §

Förbindelse som gäller utbildning och uppgifter

En finsk medborgare kan till försvarsmakten avge en skriftlig förbindelse om att han eller hon deltar i försvarsmaktens frivilliga övningar och i utbildning som försvarsmakten beställer av Försvarsutbildningsföreningen samt i uppgifter som avses i 23 och 27 § för viss tid, dock för minst två och högst sex år i sänder. Den som förbinder sig till Försvarsutbildningsföreningens utbildnings- och stöduppgifter samt till en uppgift i en medlemsorganisation i Försvarsutbildningsföreningen avger förbindelsen till Försvarsutbildningsföreningen. Den som avger en förbindelse skall vara minst 18 år. *Personer som är högst 60 år får avge förbindelse för uppgifter inom försvarsmakten.*

(2 mom. som i RP)

Tjänstgöringsskyldigheten för frivilliga gäller bara verksamhet på finskt territorium. För förordnande till handräckning utanför Finlands gränser krävs det samtycke av den som förordnandet gäller. (Nytt)

29 §

Godkännande av förbindelse

Försvarsmakten eller Försvarsutbildningsföreningen godkänner enligt prövning förbindelser som avses i 28 § 1 mom. (*Utesl.*) Närmare bestämmelser om förbindelsens innehåll och lämnandet av förbindelsen utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

(2 och 3 mom. som i RP)

30 §

Återkallelse av en förbindelse och av dess godkännande

(1 och 2 mom. som i RP)

I ett beslut om återkallelse av ett beslut om godkännande av en förbindelse får ändring (*utesl.*) sökas genom besvär *enligt vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). (Utesl.)*

31 §

(Som i RP)

7 kap.

Skyldigheter och rättigheter

32 och 33 §

(Som i RP)

34 §

Ekonomiska förmåner

Den som deltar i försvarsmaktens frivilliga övningar och i utbildning som försvarsmakten beställer av Försvarsutbildningsföreningen samt i en uppgift som avses i 23 eller 27 § har rätt till (1 punkten som i RP)

2) dagpenning som betalas för varje utbildnings- och övnings- samt i 23 eller 27 § avsett tjänstgöringsdygn; dagpenningen är minst så stor som minimibeloppet av den dagpenning som utbetalas till dem som fullgör beväringstjänsten. *Dessutom har den som deltar i handräckning som avses i 23 § rätt att få en ersättning för varje tjänstgöringsdygn som är lika stor som reservistlönen för den som kallas till repetitionsövningar för reserven med stöd av värnpliktslagen,*

(3 punkten som i RP)

(2 och 3 mom. som i RP)

35 §

Sociala förmåner

Den som deltar i försvarsmaktens frivilliga övningar och skjutningar som försvarsmakten övervakar och i utbildning som försvarsmakten beställer av Försvarsutbildningsföreningen samt i uppgifter som avses i 23 § eller 27 § har rätt till (1 punkten som i RP)

2) ersättning för olycksfall och militärtjänstsjukdom enligt lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990),

3) *ett ekonomiskt stöd som motsvarar grupplivförsäkring enligt vad som föreskrivs i lagen om ekonomiskt stöd efter värnpliktigs död (1309/1994). (Ny)*

(2 mom. som i RP)

36—38 §

(Som i RP)

39 § (*Utesl.*)

8 kap.

Registrering

39 (40) §

Registrering i värnpliktsregistret

Uppgifter om personer som på det sätt som anges i 28 § 2 mom. anmäler sig hos försvarsmakten och avger en sådan förbindelse som avses i 28 § 1 mom. och som gäller deltagande i försvarsmaktens frivilliga övningar och i utbildning som försvarsmakten beställer av Försvarsutbildningsföreningen samt i uppgifter som avses i 23 och 27 § införs i det värnpliktsregister som avses i 9 a kap. i värnpliktslagen. Om inte något annat bestäms i denna lag tillämpas på registreringen bestämmelserna i 9 a kap. i värnpliktslagen.

Uppgifterna om förbindelsen avregistreras senast ett år efter att personen i fråga inte längre hör till reserven eller *lantvärnet*. Uppgifterna om

en i 19 § avsedd persons förbindelse avregistreras senast ett år efter att förbindelsetiden gått ut.

40 (41) §

Registrering i Försvarsutbildningsföreningens register

Försvarsutbildningsföreningen för ett personregister över dem som avgett förbindelse för en uppgift i föreningen samt dem som deltagit i utbildning. I registret får för skötseln av uppgifter som avses i 7, 27 och 28 § såsom basuppgifter om en person registreras personens fullständiga namn, personbeteckning, kön, modersmål, medborgarskap, yrke, utbildning, *deltagande i utbildning eller annan verksamhet ordnad av Försvarsutbildningsföreningen*, familjerättsliga ställning, uppgifter om vårdnad om minderåriga, hemkommun, adress och telefonnummer eller annan kontaktinformation, militära grad, vapenslag, utbildningsgren, uppgifter om gällande tillstånd och rättigheter, körkort, specialkunskande, fritidsintressen *av relevans för verksamheten*, uppgifter om tillgänglighet, medlemskap i försvarsorganisationer och utmärkelser.

(2—4 mom. som i RP)

41 (42) §
(Som i RP)

9 kap.

Särskilda bestämmelser

42 (43) och 43 (44) §
(Som i RP)

44 (45) §

Övergångsbestämmelse

Vid ikraftträdandet av denna lag kan de föreningar som är medlemmar i Försvarsutbildning rf utan särskild ansökan övergå till att bli medlemmar av Försvarsutbildningsföreningen. Övergången skall meddelas Försvarsutbildningsföreningen senast *tre månader efter det att denna lag har trätt i kraft*.

(2 och 3 mom. som i RP)

5.

Lag

om ändring av 3 och 5 § i lagen om försvarsmaktens handräckning till polisen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 5 december 1980 om försvarsmaktens handräckning till polisen (781/1980) 5 § 2 mom. och
fogas till 3 §, sådan den lyder i lag 346/1998, ett nytt 3 mom. som följer:

3 §

I *andra* uppgifter än de som gäller handräckning enligt 4 § i denna lag kan försvarsmakten (*utesl.*) anlita (*utesl.*) personer som avses i lagen om frivilligt försvar (/).

5 §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

9.

Lag

om ändring av 45 kap. 27 § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen av den 19 december 1889 (39/1889) 45 kap. 27 § 1 mom. 2 punkten, sådan den lyder i lag 559/2000, och
fogas till momentet, sådant det lyder i nämnda lag 559/2000, en ny 2 a punkt *och ett nytt 3 mom.* som följer:

45 kap.

Om militära brott

Tillämpningsområde

27 §

Krigsmän

Med krigsman avses i detta kapitel

(2 punkten som i RP)

2 a) (*utesl.*) den som tjänstgör i försvarsmaktens frivilliga övningar enligt 18 § i *lagen om fri-*

villigt försvar (/) och en i 21 § i den nämnda lagen avsedd utbildare *och ledare för skolskjutningar*, samt

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas dessutom på de frivilliga som deltar i försvarsmaktens handräckning enligt 23 § i lagen om frivilligt försvar så som det föreskrivs särskilt i den nämnda lagen. (Nytt)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att försvarsministeriet under 2009 lämnar en utredning

till försvarsutskottet för hur lagen om frivilligt försvar har verkställts och fungerar.

Helsingfors den 1 februari 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kauko Juhantalo /cent
vordf. Jaakko Laakso /vänst
Reijo Kallio /sd
Saara Karhu /sd
Antero Kekkonen /sd
Risto Kuisma /sd
Seppo Lahtela /saml
Jere Lahti /saml

Reijo Laitinen /sd
Kalevi Lamminen /saml
Eero Lankia /cent
Olli Nepponen /saml
Lauri Oinonen /cent
Antti Rantakangas /cent
ers. Eero Akaan-Penttilä /saml
Janina Andersson /gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Heikki Savola.

RESERVATION 1

Motivering

Regeringen föreslår i sin proposition att Försvarsutbildning rf ska omvandlas till en offentligrättslig förening. Den ska döpas om till Försvarsutbildningsföreningen. I framtiden ska försvarsorganisationernas samarbete med försvarsförvaltningen gå genom föreningen. Det ska beskrivas i lag om föreningens förvaltningsuppgifter, medlemmar, organ, finansiering och hur verksamheten ska organiseras.

De uppgifter som Försvarsutbildningsföreningen föreslås ha kommer att betyda att den militära utbildningen delvis flyttas utanför försvarsmakten. Försvarsutbildningsföreningen ska t.ex. kunna ordna militär utbildning på beställning av försvarsmakten. Men den militära utbildningen är en offentlig förvaltningsuppgift som inte behöver anförtros någon utomstående för att bli skött på ett ändamålsenligt sätt, som 124 § i grundlagen kräver.

Vänsterförbundet anser att militär utbildning bara kan ges dem som ingår i försvarsmakten och gränsbevakningsväsendet, alltså ordnad för beväringar och deltagare i repetitionsövningar av försvarsmakten inom försvarsmakten, med försvarsmaktens vapen, under ledning och uppsikt av försvarsmaktens personal. Militär utbildningen bör inte läggas ut utanför försvarsmakten. Det finns inte heller någon anledning att införa ett system där försvarsmakten beställer militär utbildning av utomstående organisationer.

Även om utskottet har begränsat (23 § 3 mom.) de uppgifter som anges som övrig verksamhet mer än regeringen föreslår finns det fortfarande mycket öppna uppgiftsbeskrivningar kvar i förslaget (23 § 1 och 2 mom. om deltagande i försvarsmaktens handräckningsuppgifter, 24 § om den övriga hjälpverksamheten, 25 § om organisationernas övriga verksamhet och 26 § om förberedelseverksamhet samt 27 § om beredskapsuppgifter), som blandar ihop uppgifter som lämpar sig för ideella föreningar med partiell delegering av försvarsmaktens uppgifter till det fri-

villiga försvaret utanför myndighetsfären i en enda salig röra.

I det stora hela tänker man utvidga försvarsmaktens och det frivilliga försvarets uppgifter allt längre utanför gränserna för försvarsförpliktelsen i grundlagen. Man vill ge olika myndigheter handräckning, öva sig i krishantering och agera också utanför landets gränser.

När soldater kommenderas till uppgifter utanför försvaret är det särskilt viktigt att ange en klar gräns mellan militära och civila uppdrag. Civila uppdrag ska alltid ledas av civila myndigheter, och de soldatledda militära enheter som bistår vid dem ska stå under den civila ledningen. Behovet av sådan hjälpverksamhet bör vara omedelbart eller tvingande.

De uppgifter som nu föreslås för Försvarsutbildningsföreningen omfattar dessutom betydande utövning av offentlig makt i eventuella krissituationer i samhället. Det är också ett problem med tanke på 124 § i grundlagen. Det bör förbudas i lag att deltagare i det frivilliga försvaret anlitas för handräckning till polisen t.ex. vid demonstrationer eller strejker. Men det är inte fallet nu. Det kan betyda svåra problem i framtiden.

Förslag

Med stöd av det ovan anförda föreslår jag

att lagen om frivilligt försvar förkastas och

att 3 § i lagen om ändring av 3 och 5 § i lagen om försvarsmaktens handräckning till polisen kompletteras på följande sätt:

3 §

I andra uppgifter än de som gäller enligt 4 § i denna lag kan försvarsmakten anlita personer som avses i lagen om frivilligt försvar (/).

Reservation 1

FsUB 3/2006 rd — RP 172/2006 rd

*Frivilliga som avgett en förbindelse får dock inte
anlitas för handräddning vid demonstrationer
och strejker.*

Helsingfors den 1 februari 2007

Jaakko Laakso /vänst

RESERVATION 2

Motivering

Gröna riksdagsgruppen ser med synnerligen stor oro på de upprepade försöken att utvidga försvarsmaktens uppgifter till icke-militära uppdrag som hör till det civila. Att försvarsmakten erbjuder de civila myndigheterna allt mer handräckning kan i värsta fall leda till att de civila myndigheterna blir utan nödvändiga extra resurser.

Förslag

Med stöd av det ovan anförda föreslår jag

att ett uttalande godkänns.

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter en klar arbetsfördelning mellan försvarsmakten och de civila myndigheterna — som polisen samt räddnings- och brandväsendet — och att det primärt ses till att de civila myndigheterna har adekvata resurser för sina uppgifter. Den interna säkerheten och säkerhetsutbildningen måste fortsatt handhas av civila organisationer och bör inte genom lagstiftning överföras till försvarsmakten och organisationerna för försvarsutbildning.

Helsingfors den 1 februari 2007

Janina Andersson /gröna